

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2014-02-06

Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm

Remiss från stadsbyggnadsnämnden, dnr 2012–15939

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på byggnadsnämndens remiss.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Marie Janemar
avdelningschef

Sammanfattning

Den 7 mars 2013 beslutade stadsbyggnadsnämnden att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja arbetet med *Fokus Promenadstaden – Uppföljning av Översiktsplan för Stockholm*. Rapporten är underlag för en remiss inom staden om den nu gällande översiktsplanens aktualitet.

Förvaltningen instämmer i stadsbyggnadskontorets aktualitetsbedömningar och anser att slutsatserna är relevanta. Stadsbyggnadskontorets förslag till delmål för säkerställande av viktiga riksintressen förefaller också vara en bra utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet. Förvaltningen är enig med stadsbyggnadskontoret om att mindre kompletteringsprojekt innebär en risk att viktiga befintliga kvaliteter byggs bort, samtidigt som få nya kvaliteter tillförs. Förvaltningen anser att om staden ska klara av att förvalta och utveckla kultur-, rekreations- och naturvärden i den bebyggda miljön, behöver hållbarhetsperspektiven stärkas för att bli tydligare i stadens fysiska planering.

Bilaga: Remiss, Fokus Promenadstaden-uppföljning av Översiktsplan för Stockholm dnr 2012–15939.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom strategiska avdelningen.

Bakgrund

Enligt 3 kap. 1 § Plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Vidare enligt 3 kap. 27 § PBL anges att kommunfullmäktige minst en gång under mandattiden ska pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i PBL.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade i maj 2007 samt i januari 2008 om att staden ska bedriva en rullande översiktsplanering. Besluten innebar att stadsbyggnadskontoret påbörjade en mer effektiv arbetsprocess som ska möjliggöra antagande av en ny översiktsplan inom varje mandatperiod. Den nu gällande översiktsplanen, *Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm*, antogs av kommunfullmäktige i mars 2010 och vann laga kraft i april 2012.

Den 7 mars 2013 beslutade stadsbyggnadsnämnden att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja arbetet med *Fokus Promenadstaden – Uppföljning av Översiktsplan för Stockholm*. Rapporten är underlag för en remiss inom staden om den nu gällande översiktsplanens aktualitet. Efter remissinstansernas återkoppling revideras rapporten och blir underlag för politiskt ställningstagande.

Sammanfattning av remissen

Fokus promenadstaden ska tydliggöra vilka delar av gällande översiktsplan som behöver aktualiseras och kompletteras. Rapporten bör läsas ihop med översiktsplanen för att det ska vara möjligt att bedöma ställningstagandena. Rapporten följer översiktsplanens kapitelindelning.

Stadsbyggnadskontorets ledningsgrupp har varit styrgrupp för projektet. Arbetet har letts av planavdelningens sektion för strategisk planering. En förvaltningsövergripande referensgrupp med nyckelpersoner i ledande befattningar har deltagit i arbetet. Därutöver har ett stort antal tjänstemän involverats i processen som därmed har förankrats brett i stadens förvaltningar och bolag.

Fokusområden

Översiktsplanens strategier bygger på de allmänna intressen som lyfts fram i nio fokusområden;

2.2 Stockholm som staden på vattnet

- 2.3 Ett starkt näringsliv och utbildningssystem
- 2.4 En socialt sammanhållen och levande stad
- 2.5 Idrott, rekreation och attraktiva grönområden
- 2.6 Ett modernt transportsystem och hållbart resande
- 2.7 Bostadsförsörjning i en växande stad
- 2.8 Nya energilösningar och tekniska försörjningssystem
- 2.9 En stad rik på upplevelser och kulturhistoriska värden
- 2.10 Miljö, hälsa och säkerhet i en tät storstad

Flertalet av översiktsplanens nio fokusområden bedöms vara i huvudsak aktuella. Inom några områden har så stora förändringar skett att avsnitten bedöms vara inaktuella. Detta gäller bl.a. bostadsförsörjningen, där prognoser visar en kraftigt ökande befolkningstillväxt som innebär nya utmaningar för staden. Inom området miljö och klimat finns nya styrdokument och kunskapsunderlag som får stor påverkan på översiktsplanen. Kulturmiljöfrågor och kulturens betydelse i stadens utveckling behöver lyftas fram tydligare. Även beträffande transport och framkomlighet ställer stadens snabba utveckling nya krav på den översiktliga planeringen.

Stadsutvecklingsstrategier

Översiktsplanens stadsbyggnadsstrategier har följts upp och deras aktualitet och genomförande har bedömts.

Strategi 1: Fortsätt att stärka centrala staden

Strategi 2: Satsa på attraktiva tyngdpunkter

Strategi 3: Koppla samman stadens delar

Strategi 4: Främja en levande stadsmiljö i hela staden

Översiktsplanens fyra stadsutvecklingsstrategier bedöms vara i huvudsak aktuella. I rapporten beskrivs utmaningar kring strategiernas genomförande, bl.a. konstateras att inriktningen för den centrala stadens utvidgning behöver förtydligas och genomförandefrågorna diskuteras. Arbetet med tyngdpunkter i ytterstaden ställer krav på utvecklat samarbete inom staden. Strategin om att koppla samman staden behöver preciseras, med fokus på vilka samband som är viktigast att utveckla. Det finns också ett behov av att diskutera hur strategin om att främja en levande stadsmiljö i hela staden ska tillämpas.

Trafikinфраstruktur

Sammanfattningsvis bedöms att de flesta infrastrukturobjekt som föreslås i översiktsplanen är aktuella eller delvis aktuella. För alla vägoobjekt inom Stockholmsöverenskommelsen finns medel avsatta i

Nationell plan för transportsystemet 2014-2025 eller i Länsplan för regional transportinfrastruktur 2014- 2025. Även för de kollektivtrafikobjekt som ligger inom överenskommelsen finns medel avsatta. Resultatet av 2013 års Stockholmsförhandling innebär ett flertal tunnelbanesatsningar. Dessa nya förutsättningar behöver beaktas i en uppdaterad översiktsplan.

Omvärldsanalys och regionalt perspektiv

En övergripande omvärldsbevakning har genomförts med syftet att täcka in de omvärldsförändringar och megatrender som är av en mer övergripande karaktär. Därtill har viktiga regionala frågor identifierats tillsammans med regionala aktörer.

Riksintressen för kulturmiljövården

Länsstyrelsen har i sitt yttrande om översiktsplanen angett att den är otydlig beträffande hur de kulturhistoriska värdena ska tillvaratas och utvecklas och hur riksintressen för kulturmiljövård ska tillgodoses när konflikter uppstår med andra intressen. I huvudsak är det riksintresset för innerstaden och för Vällingby som har varit svåra att hantera. För att möta Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet av översiktsplanen har delprojektet arbetat fram ett underlag för redovisning inom ramen för aktualitetsprövningen av översiktsplanen.

Genomförande

I översiktsplanens genomförandekapitel poängteras att planen är ett övergripande styrdokument för Stockholms stads samtliga förvaltningar och bolag som ansvarar för olika delar av stadens utveckling. Detta kräver styrning och uppföljning via budget och ILS.

För att förtydliga respektive bolag och förvaltningars roller och ansvar i stadsutvecklingen behöver prioriterade projekt tydligare lyftas fram som gemensamma mål och uppdrag i stadens budget. I samband med en uppdatering av översiktsplanen, eller prioritering av t.ex. en tyngdpunkt i stadens budget är det viktigt att tydliggöra på vilket sätt stadens olika förvaltningar och bolag kan bidra i genomförandet. Med grund i dessa förtydliganden kan budgetuppdrag, investeringsstrategi och investeringsplaner tydligare kopplas till översiktsplanen med kort- och långsiktiga perspektiv. Detsamma gäller nämndmål, aktiviteter och indikatorer i respektive verksamhetsplan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i stadsbyggnadskontorets aktualitetsbedömningar och anser att slutsatserna är relevanta. Stadsbyggnadskontorets förslag till delmål för säkerställande av viktiga riksintressen förefaller också vara en bra utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Det finns idag ingen prioriteringsordning för utvecklingen av översiktsplanens föreslagna tyngdpunkter, det största tillskottet av bostäder har skett genom förtätning i de centrala delarna och på lättbyggda tomter i attraktiva stadsdelar. I rapporten lyfts frågan om risken att bygga bort långsiktiga förtätningmöjligheter. Förvaltningen är enig med stadsbyggnadskontoret om att mindre kompletteringsprojekt innebär en risk att viktiga befintliga kvaliteter byggs bort, samtidigt som få nya kvaliteter tillförs. Översiktsplanen är framtagen med en vision för 2030, visionen är att Stockholm ska vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa. Det nya volymmålet innebär att Stockholm ska rymma minst 140 000 nya bostäder till 2030. En hållbar utveckling av staden bör bygga på strategiska prioriteringar mellan större stadsutvecklingsområden och mindre förtätningprojekt.

Förvaltningen anser att om staden ska klara av att förvalta och utveckla kultur-, rekreations- och naturvärden i den bebyggda miljön, behöver hållbarhetsperspektiven stärkas för att bli tydligare i stadens fysiska planering.
